

7143 SAYILI KANUNUN MATRAH ARTIRIMI HÜKÜMLERİ VE ÖZEL HUSUSLAR

Giriş:

7143 Sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun **18 Mayıs 2018 Tarihli ve 30425 Sayılı Resmî Gazete**'de Yayımlanmıştır.

Kanun düzenlemesi 31/3/2018 tarihinden (bu tarih dâhil) önceki dönemlere ilişkin vergi ve cezaların yeniden yapılandırılarak ödenmesi konusunda hükümler içermektedir. Mükellefler Kanunda belirtilmiş peşin veya taksitli ödeme seçeneklerini tercih ederek kesinleşmiş alacakları için yeniden yapılandırma talebinde bulunabileceklerdir. Kanun ayrıca, işletme kayıtlarının düzeltilmesi, matrah artırım hükümleri, varlık barışı ve diğer pek çok düzenlemeyi konu edinmektedir.

Kanunun 5. Maddesinde matrah ve vergi artırımına dair hükümler yer almaktadır. Kanunda belirtilen şartlara uygun olarak başvuruda bulunan mükelleflerin inceleme riskinden kurtulma imkanları bulunmaktadır. Mükellefler gelir ve kurumlar vergisi, KDV, gelir ve kurumlar stopaj vergileri için talepte bulunmak suretiyle matrah artırımından yararlanabileceklerdir.

Mezkur Kanundaki matrah artırım hükümlerinin, geçmiş dönemlerdeki matrah artırımları düzenlemelerinden biraz farklılık taşıdığı görülmektedir. Bu düzenlemede matrah artırım talebi vergi incelemeleri ve tarhiyat açısından mutlak bir koruma sağlamamakta, mutlak koruma için matrah artırımına göre ödenmesi gereken vergilerin kanuna uygun şekil, süre ve şartlarda ödenmesi gerekmektedir.

Gelir Ve Kurumlar Vergisi Matrah Artırımı:

Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri, Kanunun tasarı halindeki metninde bulunmayan 2017 yılı da dahil olmak üzere, son 5 yıl için gelir ve kurumlar vergisi matrah artırımında bulunabileceklerdir. Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri beyan ettikleri matrahlar üzerinden oransal olarak hesapladıkları matrahlar kadar artırımda bulunmak suretiyle, beyanlarında böyle bir matrah yoksa veya çıkmamışsa yıllar

itibariyle belirlenen asgari vergi matrahlarını beyan etmek suretiyle matrah artırımını hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

Bu kapsamda, mükellefler, aşağıda belirtilen şartlar dâhilinde gelir ve kurumlar vergisi matrahlarını artırarak **bu maddede belirtilen süre ve şekilde ödemeleri halinde**, kendileri hakkında artırımda bulunulan yıllar için **yıllık gelir ve kurumlar vergisi incelemesi** ve **bu yıllara ilişkin olarak bu vergi türleri için daha sonra başka bir tarhiyat yapılamayacaktır.**

Gelir ve kurumlar vergisi matrah artırımından yararlanmak için;

a) Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri vermiş oldukları yıllık beyannamelerinde (**ihtirazi kayıtla verilenler dâhil**) vergiye esas alınan matrahlarını, bu Kanunun yayımı tarihini izleyen üçüncü ayın sonuna kadar,

*2013 takvim yılı için %35,

*2014 takvim yılı için %30,

*2015 takvim yılı için %25,

*2016 takvim yılı için %20,

*2017 takvim yılı için %15 oranından az olmamak üzere artırırlar.

b) Gelir vergisi mükelleflerinin, artırımda bulunmak istedikleri yıl ile ilgili olarak vermiş oldukları gelir vergisi beyannamelerinde, zarar beyan edilmiş olması veya indirim ve istisnalar nedeniyle matrah oluşmaması ya da hiç beyanname verilmemiş (*ilgili yıllarda faaliyette bulunmuş veya gelir elde etmiş olup da bu faaliyetlerini ve gelirlerini vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar dâhil*) olması hâlinde, vergilendirmeye esas alınacak matrah ile bu fıkranın (a) bendine göre artırdıkları matrahlar,

*işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için 2013 takvim yılı için 12.279 Türk lirasından, 2014 takvim yılı için 12.783 Türk lirasından, 2015 takvim yılı için 13.558 Türk lirasından, 2016 takvim yılı için 14.424 Türk lirasından, 2017 takvim yılı için 16.350 Türk lirasından;

*bilanço esasına göre defter tutan mükellefler ile serbest meslek erbabı için 2013 takvim yılı için 18.095 Türk lirasından, 2014 takvim yılı için 19.155 Türk lirasından, 2015 takvim yılı için 20.344 Türk lirasından, 2016 takvim yılı için 21.636 Türk lirasından, 2017 takvim yılı için 24.525 Türk lirasından az olamaz.

Kanunda diğer gelir vergisi mükellefleri için de asgari matrahlar belirlenmiştir. Bu kapsamda, geliri sadece basit usulde tespit edilen ticari kazançtan oluşan mükellefler için vergilendirmeye esas alınacak asgari matrah, bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş tutarların ilgili yıllar itibarıyla 1/10'undan, geliri sadece gayrimenkul sermaye iradından oluşanlar için 1/5'inden, geliri bunlar dışında kalan diğer gelir vergisi mükellefleri için ise işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş tutardan az olamayacaktır.

- **Bu bendin uygulanmasında ilgili yıllar itibarıyla "gayrimenkul sermaye iratları" için belirlenen istisna tutarları dikkate alınmadan işlem yapılacaktır.**

- *Birden fazla gelir unsuru elde eden mükelleflerce, vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olunmaması için, "bu fıkrada belirtilen ilgili gelir unsuru itibarıyla" matrah artırımı yapılması şarttır.*

c) Kurumlar vergisi mükelleflerinin artırımda bulunmak istedikleri yıl ile ilgili olarak vermiş oldukları beyannamelerinde, zarar beyan edilmiş olması veya indirim ve istisnalar nedeniyle matrah oluşmaması ya da hiç beyanname verilmemiş (*ilgili yıllarda faaliyette bulunmuş veya kazanç elde etmiş olup da bu faaliyetlerini ve kazançlarını vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar dâhil*) olması hâlinde, vergilendirmeye esas alınacak matrahlar ile bu fıkranın (a) bendine göre artırdıkları matrahlar,

*2013 takvim yılı için 36.190 Türk lirasından,

*2014 takvim yılı için 38.323 Türk lirasından,

*2015 takvim yılı için 40.701 Türk lirasından,

*2016 takvim yılı için 43.260 Türk lirasından,
*2017 takvim yılı için 49.037 Türk lirasından az olamaz.

ç) Bu fıkra hükmüne göre artırılan matrahlar, **%20 oranında vergilendirilir** ve üzerinden ayrıca herhangi bir vergi alınmaz.

- Ancak, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, artırımda bulunmak istedikleri yıla ait **yıllık beyannamelerini kanuni sürelerinde vermiş**, bu vergi türlerinden **tahakkuk eden vergilerini süresinde ödemiş** ve **bu vergi türleri için bu Kanunun 2 nci ve 3 üncü madde hükümlerinden yararlanmamış olmaları şartıyla** bu fıkra hükmüne göre artırılan matrahları %15 oranında vergilendirilir.
- İstisna, indirim ve mahsuplar nedeniyle bu beyannameler üzerinden ödenmesi gereken verginin bulunmaması hâlinde de bu hüküm uygulanır.

Özel bir durum olarak, kurumlar vergisi mükelleflerinin, 193 sayılı Kanunun geçici 61 inci maddesine göre vergi tevkifatına tabi tutulmuş olan kazanç ve iratlarının bulunması hâlinde, **bu fıkroda belirtilen vergi incelemesine ve tarhiyata muhatap olmamaları için** bu kazanç ve iratlar üzerinden tevkif edilen vergilerin, ait olduğu yıla ilişkin olarak bu fıkranın (a) bendinde belirtilen şekilde artırılması şarttır.

Kurumlar vergisi mükelleflerinin, 193 sayılı Kanunun geçici 61 inci maddesinde yer alan vergi tevkifatına tabi kazanç ve iratları muhtasar beyanname ile beyan etmemiş olmaları hâlinde, bu yıllara ilişkin olarak bu fıkroda belirtilen vergi incelemesine ve tarhiyata muhatap olmamaları için bu kazanç ve iratlara ait tevkifat matrahlarını, bu Kanunun yayımı tarihini izleyen üçüncü ayın sonuna kadar, bu fıkranın (c) bendinde belirtilen **asgari matrahın %50'sinden az olmamak kaydıyla** beyan etmeleri şarttır. **Bu bent hükmüne göre artırılan matrahlar üzerinden ise %15 oranında vergi hesaplanacaktır.**

- **Bu şekilde artırımda veya beyanda bulunan mükelleflerin, bu yıllara ilişkin olarak bu fıkroda belirtilen vergi incelemesi ve tarhiyata**

muhatap olmamaları için ilgili yıllarda vergiye esas alınan kurumlar vergisi matrahlarını da bu fıkranın (c) bendinde belirtilen tutarlardan az olmamak üzere (a) bendinde belirtilen şekilde artırmaları şarttır.

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu fıkra hükmünden yararlanarak beyan ettikleri matrahları artırmaları hâlinde, daha önce tevkif yoluyla ödemiş oldukları vergiler, artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan vergilerden mahsup edilmeyecektir.

- ***Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin matrah artırımında buldukları yıllara ait zararların %50'si, 2018 ve izleyen yıllar kârlarından mahsup edilmeyecektir.***

Matrah artırımından yararlanan mükellefler istisna ve indirimler nedeniyle gelecek yıllarda matrahtan indirim konusu yapılabilecek tutarlar ile geçmiş yıl zararları varsa bu fıkra hükmüne göre artırılan matrahlardan indirilemeyecektir. Bu zarar ve indirimler (matrah artırımında bulunulan yıla/yıllara ilişkin mali zararların yarısı) gelecek yıllara devredebilecektir.

- ***Matrah artırımının vergi incelemesi ve tarhiyat hakkını kaldırmadığı durumlar da bulunmaktadır. Matrah artırımında bulunan mükelleflerin yıllık gelir ve kurumlar vergisine mahsuben daha önce tevkif yoluyla ödemiş oldukları vergilerin iadesi ile ilgili taleplerine ilişkin inceleme ve tarhiyat hakkı ise saklıdır.***

İşe başlama ve işi bırakma gibi nedenlerle kıst dönemde faaliyette bulunmuş mükellefler hakkında ilgili yıllar için belirlenen asgari matrahlar, faaliyette bulunulan ay sayısı (ay kesirleri tam ay olarak) dikkate alınarak hesaplanacaktır.

- ***Ayrıca, matrah artırımında bulunulan vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak bu Kanunun yayımı tarihinden önce yapıp kesinleşen tarhiyatlar, ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınır.***

Gelir Ve Kurumlar Stopaj Vergisi Matrah Artırımı

Mükellefler, bu fıkrada belirtilen şartlar dâhilinde gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisini artırarak bu maddede belirtilen süre ve şekilde ödemeleri halinde, kendileri nezdinde söz konusu vergiyi ödemeyi kabul ettikleri yıllara ait vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak artırıma konu ödemeler nedeniyle gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi incelemesi ve tarhiyatı yapılmayacaktır.

a) 193 sayılı Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi uyarınca hizmet erbabına ödenen “**ücretlerden**” vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanlar, her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri (ihtirazi kayıtlar verilenler dâhil) muhtasar beyannamelerinde yer alan ücret ödemelerine ilişkin **gayrisafi tutarların yıllık toplamı üzerinden;**

*2013 yılı için %6,
*2014 yılı için %5,
*2015 yılı için %4,
*2016 yılı için %3 ve,
*2017 yılı için %2

oranından az olmamak üzere hesaplanacak gelir vergisini, bu Kanunun yayımı tarihini izleyen üçüncü ayın sonuna kadar artırırlar.

b) Bu fıkranın (a) bendi kapsamında vergi artırımında bulunulan yıl içinde yer alan vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak verilmesi gereken muhtasar beyannamelerden, en az bir döneme ilişkin beyanname verilmiş olması hâlinde, beyan edilmiş ücret ödemelerine ilişkin gayrisafi tutar ortalaması alınmak suretiyle bir yıla iblağ edilerek, artırıma esas olmak üzere yıllık ücretler üzerinden gelir (stopaj) vergisi matrahı bulunur ve bu tutar üzerinden bu fıkranın (a) bendinde belirtilen oranlarda gelir vergisi hesaplanır. Hiç beyanname verilmemiş olması hâlinde, her ay için hesaplanacak asgari gelir (stopaj) vergisine esas olmak üzere en az;

(aa) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce ilgili yılda verilmiş olan aylık prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama işçi sayısı kadar işçi,

(bb) İlgili yılda aylık prim ve hizmet belgesinin hiç verilmemiş olması hâlinde, bu Kanunun yayımı tarihine kadar verilmiş olmak şartıyla izleyen vergilendirme dönemlerinde verilen ilk aylık prim ve hizmet belgesindeki işçi sayısı kadar işçi,

(cc) Bu Kanunun yayımı tarihine kadar aylık prim ve hizmet belgesinin hiç verilmemiş olması hâlinde en az iki işçi,

çalıştırıldığı kabul edilmek ve ilgili yılın son vergilendirme döneminde geçerli olan asgari ücretin brüt tutarı esas alınarak hesaplanan gelir (stopaj) vergisi matrahı üzerinden bu fıkranın (a) bendinde belirtilen oranlarda gelir vergisini ödemek suretiyle bu fıkradan yararlanır.

c) 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (2), (3), (5), (11) ve (13) numaralı bentleri ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri ve 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanların, ilgili yıl içinde verdikleri (ihtirazi kayıtla verilenler dâhil) muhtasar beyannamelerinde (***ilgili yıl içinde verilen muhtasar beyannamelerde beyan edilen tutarlar bir yıla iblağ edilmeksizin***) yer alan söz konusu ödemelerine ilişkin gayrisafi tutarların yıllık toplamı üzerinden;

1) 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (2) (***serbest meslek kazancı ödemeleri***) ve (5) (***gayrimenkul sermaye ödemeleri***) numaralı bentleri ile 5520 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde (***kooperatiflerin taşınmaz kiralamaları***) yer alan ödemeler için **ayrı ayrı olmak üzere;**

*2013 yılı için %6,

*2014 yılı için %5,

*2015 yılı için %4,

*2016 yılı için %3 ve

*2017 yılı için %2,

oranından az olmamak üzere hesaplanacak vergiyi,

2) 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi **(yıllara sari inşaat işleri)** ile 5520 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) (yıllara sari inşaat işleri) ve 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bentlerinde (yıllara sari inşaat işleri) yer alan ödemeler için ayrı ayrı olmak üzere 2013 ila 2017 yılları için **her bir yıl itibarıyla %1**, 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) (çiftçilere yapılan ödemeler) ve (13) numaralı bentlerinde (esnaf muaflığından yararlananlara yapılan ödemeler) yer alan ödemeler için ayrı ayrı olmak üzere **ilgili yıllarda geçerli olan tevkifat oranının %25'i** oranında hesaplanan vergiyi,
bu Kanunun yayımı tarihini izleyen üçüncü ayın sonuna kadar artırırlar.

ç) Bu fıkranın (c) bendi kapsamında matrah veya vergi artırımında bulunulan yıl içinde hiç muhtasar beyanname verilmemiş olması veya muhtasar beyanname verilmekle birlikte artırılması istenen ödeme türünün beyannamede bulunmaması hâlinde;

1) 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan ödemeler nedeniyle ilgili yıllar için bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefleri için belirlenmiş asgari gelir vergisi matrah tutarının %50'si esas alınarak belirlenen gelir (stopaj) vergisi matrahı üzerinden %15 oranında hesaplanan vergiyi,

2) 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendi ile 5520 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan ödemeler nedeniyle ilgili yıllar için beyana tabi geliri sadece gayrimenkul sermaye iradından oluşan gelir vergisi mükellefleri için belirlenen asgari gelir vergisi matrah tutarı esas alınarak belirlenen gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi matrahı üzerinden %15 oranında hesaplanan vergiyi,

3) 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi ile 5520 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bentlerinde yer alan ödemeler nedeniyle ilgili yıllar için bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş asgari gelir vergisi matrah tutarı

esas alınarak belirlenen gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi matrahı üzerinden %3, 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) numaralı bendinde yer alan ödemeler için %2, (13) numaralı bendinde yer alan ödemeler için de %5 oranında hesaplanan vergiyi,

ödemek suretiyle, bu maddeden yararlanılır.

- ***Bu fıkra uyarınca artırımda bulunulması durumunda ayrıca gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında bulunmuş olması şartı aranmaz.***

Gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi artırımında bulunmak isteyenlerin, yıl içinde işe başlamaları ya da işi bırakmaları hâlinde faaliyette bulunan vergilendirme dönemleri için (ay kesirleri tam ay olarak dikkate alınmak suretiyle) bu fıkroda belirtilen esaslar çerçevesinde artırımda bulunulur.

- Gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi artırımında bulunulan yıl içinde yer alan vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak bu Kanunun yayımı tarihinden önce yapıp kesinleşen tarhiyatlar, ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınacaktır.
- Bu fıkra hükmüne göre artırıma esas ücret tutarı ile matrahlar, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmayacaktır.
- Bu fıkra kapsamında artırımdan yararlanılarak hesaplanan gelir vergisine herhangi bir istisna ve indirim uygulanmaz.

KDV Matrah Artırımı Hükümleri:

Mükellefler, bu fıkroda belirtilen şartlar dâhilinde katma değer vergisini artırarak bu maddede belirtilen süre ve şekilde ödemeleri halinde, kendileri nezdinde söz konusu

vergiyi ödemeyi kabul ettikleri yıllara ait vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak katma değer vergisi incelemesi ve tarhiyatı yapılmaz.

a) Katma değer vergisi mükellefleri, her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri beyannamelerindeki (ihtirazi kayıtla verilenler dâhil) **hesaplanan katma değer vergisinin yıllık toplamı üzerinden**

*2013 yılı için %3,5,
*2014 yılı için %3,
*2015 yılı için %2,5,
*2016 yılı için %2 ve
*2017 yılı için %1,5 oranından,

az olmamak üzere belirlenecek katma değer vergisini, vergi artırımını olarak bu Kanunun yayımı tarihini izleyen üçüncü ayın sonuna kadar beyan ederler.

- *25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 11 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi ve geçici 17 nci maddesine göre tecil-terkin uygulamasından faydalanan mükellefler için artırıma esas tutarın belirlenmesinde, tecil edilen vergilerin hesaplanan vergiden düşülmesi gerekmektedir.*

b) Bir aylık vergilendirme dönemine tabi olan katma değer vergisi mükelleflerince, artırımda bulunulmak istenilen yıl içindeki vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak;

1) Verilmesi gereken katma değer vergisi beyannamelerinden, en az üç döneme ait beyannamenin verilmiş olması hâlinde, bu yıla ait dönemlerden verilmiş olan beyannamelerdeki hesaplanan katma değer vergisi tutarlarının ortalaması bir yıla iblağ edilerek, artırıma esas olmak üzere yıllık hesaplanan katma değer vergisi tutarı bulunur ve bu tutar üzerinden bu fıkranın (a) bendinde belirtilen oranlara göre artırım tutarı hesaplanır.

2) Hiç beyanname verilmemiş ya da bir veya iki döneme ilişkin beyanname verilmiş olması hâlinde, **ilgili yıl için gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında bulunmuş olması şartıyla** artırılan matrah üzerinden %18 oranında katma değer vergisi artırımında bulunmak suretiyle bu fıkradan yararlanır.

- **Bu durumda olan adi ortaklık, kollektif ve adi komandit ortaklıklarda ortakların tamamının gelir veya kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunmaları şarttır.**

3) İlgili takvim yılı içindeki işlemlerin **tamamının** istisnalar kapsamındaki teslim ve hizmetlerden oluşması veya **diğer nedenlerle hesaplanan katma değer vergisi bulunmaması** ile tecil-terkin uygulaması kapsamındaki teslimlerden oluşması hâlinde, **ilgili yıl için gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında bulunmuş olması şartıyla** artırılan matrah üzerinden %18 oranında katma değer vergisi artırımında bulunmak suretiyle bu fıkradan yararlanır.

- *Şu kadar ki, ilgili takvim yılı içinde bu alt bentte belirtilen durumların yanı sıra vergiye tabi diğer işlemlerin de mevcudiyeti nedeniyle hesaplanan vergisi çıkan mükelleflerin bu fıkra hükmüne göre ödemeleri gereken katma değer vergisi tutarı, yukarıda belirtildiği şekilde hesaplanacak %18 oranındaki katma değer vergisi tutarından aşağı olamaz.*
- **Bu kapsama giren mükellefler, gelir veya kurumlar vergisi için matrah artırımında bulunmamaları hâlinde bu fıkra hükmünden yararlanamaz.**

11

Vergilendirme dönemi üç aylık olan katma değer vergisi mükelleflerinin, yıllık asgari artırım tutarı, hiç beyanname vermemiş olmaları hâlinde bu fıkranın (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde belirtilen esaslar çerçevesinde, en az bir dönem için beyanname vermiş olmaları hâlinde ise aynı bendin (1) numaralı alt bendinde belirtilen esaslar çerçevesinde belirlenir.

- **Katma değer vergisi mükelleflerinin, artırıma esas alınan ilgili yılın vergilendirme dönemlerinin tamamı için artırımda bulunmaları zorunludur.**
- Şu kadar ki, mükelleflerin artırımda bulunmak istedikleri yıl içinde işe başlamaları ya da işi bırakmaları hâlinde, faaliyette bulunan vergilendirme dönemleri için bu fıkra da belirtilen esaslar çerçevesinde artırımda bulunulur.

Mükelleflerin artırımda bulunmak istedikleri yıl içindeki vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak bu Kanunun yayımı tarihinden önce yapıp kesinleşen tarhiyatlar da ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınacaktır.

- *Artırım talebinde bulunulan yılları izleyen dönemlerde yapılacak vergi incelemelerine ilişkin olarak artırım talebinde bulunulan dönemler için, **sonraki dönemlere devreden katma değer vergisi yönünden** ve artırım talebinde bulunulan dönemler için **ihraç kaydıyla teslimlerden veya iade hakkı doğuran işlemlerden doğan terkin ve iade işlemleri ile ilgili inceleme ve tarhiyat hakkı saklıdır.***
- *Sonraki dönemlere devreden katma değer vergisi yönünden yapılan incelemelerde artırım talebinde bulunulan dönemler için tarhiyat önerilemeyecektir.*
- *Bu fıkra hükmüne göre ödenen katma değer vergisi, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak nazara alınmaz, ödenmesi gereken katma değer vergilerinden indirilmez veya herhangi bir şekilde iade konusu yapılmaz.*

Ödeme Koşulları

Matrah ve vergi artırımının bu Kanunun yayım tarihini izleyen üçüncü ayın sonuna kadar bu maddede öngörülen şekilde yapılması, hesaplanan veya artırılan gelir, kurumlar ve katma değer vergilerinin, **peşin veya ilk taksiti bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen sürede başlamak üzere**

ikişer aylık dönemler halinde azami altı eşit taksitte bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde ödenmesi şarttır.

Buna göre, Kanunun yayım tarihini izleyen 4. Aydan itibaren (2018/Eylül) başlamak üzere 6 eşit taksitte ödenme şartı bulunmaktadır.

- **Matrah artırımını hükümlerini geçmişteki matrah artırımını düzenlemelerinden ayıran en önemli konu matrah artırımını hükümlerinin artık mutlak korumasının bulunmamasıdır. Bu vergilerin bu Kanunda belirtilen şekilde ödenmemesi hâlinde, 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre gecikme zammıyla birlikte takip ve tahsiline devam olunacağı gibi, ancak bu madde hükmünden yararlanılamayacağı hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla, matrah artırımına gitmekle beraber ödemelerini yapmayan mükellefler için inceleme ve tarhiyat işleminin gerçekleştirilebileceği açıktır.**
- **Bu kapsamda matrah artırımını hükümlerinin kesin koruma sağlayamayacağını ifade etmek isteriz.**

13

Matrah artırımını hükümleri kapsamında mükellefler tarafından hesaplanarak veya artırılarak ödenen vergiler, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak kabul edilmez; indirim, mahsup ve iade konusu yapılmayacaktır.

Keza, artırılan matrahlar nedeniyle geçici vergi hesaplanmaz ve tahsil olunmaz.

Matrah veya vergi artırımında bulunulması, 213 sayılı Kanunun defter ve belgelerin muhafaza ve ibrazına ilişkin hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmez. Daha önce nezdinde vergi incelemesi yapılmış olan mükellefler, vergi incelemesi yapılan yıllar için de artırımda bulunabilirler. İdarenin, artırımda bulunulmayan yıllar veya dönemler için vergi incelemesi yapma hakkı saklıdır.

Fiilen Devam Eden Vergi İncelemelerine-Takdir İşlemlerine Etkisi

Mükellefler tarafından matrah veya vergi artırımında bulunulması, **bu Kanunun yayımı tarihinden önce başlanılmış olan vergi incelemeleri ile takdir işlemlerine** engel teşkil etmeyecektir.

Ancak, artırımda bulunan mükellefler hakkında başlanılan vergi incelemeleri ve takdir işlemlerinin, ***bu maddenin birinci fıkrasının (1) bendi (tevkif yoluyla ödenmiş vergilerin incelenmesine imkan tanıyan hüküm) ve üçüncü fıkrasının (e) bendi hükümleri (sonraki dönemde devreden KDV nin incelenmesi ile tecil terkin kapsamında veya iade hakkı doğuran işlemlerden doğan terkin ve iade tutarlarının incelenmesine imkan tanıyan hüküm) saklı kalmak kaydıyla***, bu Kanunun yayımı tarihini izleyen ayın başından itibaren iki ay içerisinde sonuçlandırılmaması hâlinde, bu işlemlere devam edilmeyecektir.

- ***Bu süre içerisinde sonuçlandırılan vergi incelemeleri ile ilgili tarhiyat öncesi uzlaşma talepleri dikkate alınmayacaktır.***

14

İnceleme veya takdir sonucu tarhiyata konu matrah veya vergi farkı tespit edilmesi hâlinde, ***inceleme raporları ile takdir komisyonu kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettiği tarihten önce artırımda bulunmuş olması şartıyla*** inceleme ve takdir sonucu bulunan fark, bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri ile birlikte değerlendirilir. İnceleme ve takdir işlemlerinin sonuçlandırılmasından maksat, inceleme raporları ve takdir komisyonu kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettirilmesidir.

- ***Matrah veya vergi artırımını dolayısıyla mükelleflerce verilen yıllık, muhtasar ve katma değer vergisi beyannameleri ve diğer beyannameler için damga vergisi alınmaz.***

Matrah Artırımından Kimler Yararlanamayacaktır

-213 sayılı Kanununun 359 uncu maddesinin (b) fıkrasındaki "**defter, kayıt ve belgeleri yok edenler veya defter sayfalarını yok ederek yerine başka yapraklar koyanlar veya hiç yaprak koymayanlar veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleyenler**" veya **bu fiiller nedeniyle incelemesi devam edenler** ile,

-**terör suçundan hüküm giyenler**, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla haklarında terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu gerekçesiyle **adli makamlar, genel kolluk kuvvetleri veya Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı tarafından yürütülen soruşturma ve kovuşturmalar kapsamında vergi incelemesi yapılması, terörün finansmanı suçu veya aklama suçu kapsamında inceleme ve araştırma yapılması talep edilenler**, bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkra hükümlerinden yararlanamazlar.

- **Sahte belge kullananlar için vergi incelemesi yapılmasının matrah ve vergi artırımlarını engellemediği anlaşılmaktadır.**
- **Buna karşın, sahte belge düzenleme tespiti olanların tüm vergi türlerinden matrah ve vergi artırımında bulunmalarının engellendiği anlaşılmaktadır.**

Mükellef hakları kapsamında 213 sayılı Kanununun 359 uncu maddesinin (b) fıkrasında yer alan defter, kayıt ve belgeleri yok etme veya defter sayfalarını yok ederek yerine başka yapraklar koyma veya hiç yaprak koymama veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleme fiillerinden hareketle yapılan **vergi incelemesinin tamamlanması sonucu bu fiillerin varlığının tespit edilememesi durumunda,**

-bu durumun tespitine ilişkin raporun mükelleflere tebliği tarihinden itibaren bir ay içerisinde yazılı başvurmaları,

-matrah ve vergi artırım sonucu hesaplanan vergileri, raporun tebliğini izleyen aydan başlamak üzere ikişer aylık dönemler halinde altı eşit taksitte ödemeleri ve maddede öngörülen diğer şartları yerine getirmeleri koşuluyla bu madde hükümlerinden yararlanırlar.

Matrah-Vergi Artırımında Diğer Hususlar

Mükelleflerin bu maddeye göre matrah veya vergi artırım yaptıkları dönemlere ilişkin olarak kanuni süresinde vermedikleri anlaşılan beyannameler nedeniyle 213 sayılı Kanunun usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarına ilişkin hükümleri uygulanmayacaktır.

Bu madde hükümlerine göre matrah veya vergi artırım ile ilgili olarak doğru beyan yapılmaması veya vergi hataları nedeniyle eksik tahakkuk eden vergiler, ilk taksit ödeme süresinin sonunda tahakkuk etmiş sayılır ve bu Kanunda açıklandığı şekilde tahsil edilir.

Birinci fıkranın (ç) bendi kapsamında yapılacak değerlendirmede, her bir dönem için ayrı ayrı 10 Türk lirasına (bu tutar dâhil) kadar yapılan eksik ödemeler dikkate alınmaz.

Bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkra hükümlerinden yararlananlar hakkında 213 sayılı Kanunun 367 nci maddesi kapsamında bazı kaçakçılık suçlarının cezalandırılmasına ilişkin olarak yapılacak incelemeler saklıdır.

Ancak, bu incelemeler sonucunda matrah veya vergi artırımında bulunulan dönemler ve vergiler için tarhiyat yapılmayacaktır.

Mail :cakmakciali@taxauditingymm.com
:info@taxauditingymm.com
:taxauditingymm@gmail.com
:guven@malimusavirlik.com.tr

Ali ÇAKMAKCI
Yeminli Mali Müşavir